

KRŠENJE PRAVA

Priča 1

Već mjesecima, novinar NN istraživao je slučaj kršenja zakona prilikom privatizacije jedne velike firme. Otkrio je dokumente kojima se neposredno dokazuje da su sudionici u natječaju imali međusobni sporazum i da su namještali cijene ponude. Ista skupina gospodarstvenika pojavljivala se na natječajima sličnih tvrtki, što je NN prepoznao još u prošlogodišnjim izvješćima Vlade Republike Hrvatske. Dokument mu je ustupio školski prijatelj, koji je bio osnova za tekst:

"Tko stoji iza najvećeg natječaja na Balkanu", a koji je NN objavio jučer.

Umoran i bezvoljan, NN je ušao u svoj mali stan. Osjećajući neugodan drhtaj u grudima, NN je zakoračio u predsoblje i polako uključio svjetlo. U velikoj sobi ništa nije stajalo na svom mjestu. Knjige su bile po podu, razbacane, zarezane, izgažene, ekran televizora razbijen. Odjeća iz plakara bila je izvađena, razbacana, ormar ispreturan, kao da je neko palicama pretraživao njegovu intimu. U radnoj sobi ga je čekao još ružniji prizor. Radni stol bio je razbijen, ladice razvaljene, mape pocjepane ... Zidovi su bili zaprljani nekom čađom, kao da je nešto spaljivano. A onda ... onda se sjetio. Pojurio je ka komodi pored kreveta. Ispod njenog masivnog stupa držao je sakrivenu mapu s dokazima o nelegalnom natječaju. Zatekao je razvaljenu komodu i prašinu koja je ovičavala mjesto gdje je nekada stajala plava mapa.

Tad mu je zazvonio mobitel. Privatni broj. Imao je još samo snage čuti hrapav glas koji mu je kroz slušalicu sićušnog aparata govorio: "Tako prolaze oni koji staju na put moćnicima". A onda je osjetio tup i bolan udarac u potiljak.

Priča 2

Srce Darinke posljednjeg tromjesečja kucalo je za njega, za Bojana. Imao je djevojku. Bila je to najbolja Darinkina prijateljica

Sanjive i zamišljene oči Darinke zasijale su nekim čudnim sjajem kada je na ploči pročitala temu trećeg pismenog uradka koju je profesor zadao. Najprije je žmirkavo promatrala zelenu površinu table na kojoj su se izvijala profesorova dobro poznata slova, a onda je još jednom poluglasno izgovorila za sebe naslov teme: Povjeriti ću vam tajne svog srca, da sebe oslobodim tajne mučenja svoje duše. Drhtavom rukom od uzbuđenja, Darinka je dohvatila pero, a onda su se riječi počele plesti redovima vježbenice same od sebe. Sat je bio završen, a Darinka se osjećala kao da je u kabinetu hrvatskog ostavila stijenu koja joj je pritiskala grudi barem pola godine. Život se činio mogućim poslije ovog pismenog zadatka, i on je to svakim danom postajao, najviše onda kad ju je profesor na sljedećem satu zagonetno pogledao, s razumijevanjem klimnuo glavom i priopćio joj da je dobila najvišu ocjenu i pohvalu.

Već rasterećena svoje brige, Darinka je počela mirnije živjeti, ali njenu smirenost prekinuo je jednoga dana upravo Bojan koji je sjedio kraj nje na satu biologije.

Zajedno su bili u skupini za seciranje žaba i on je silom prilika morao pridružiti. Ruke su joj drhtale, nije razmišljala ni o žabi, o gađenju koje osjeća, niti o ekolozima koji se protive ovakvim eksperimentima.

Ali nožić kojim je trebalo razrezati trbuh žabe nije mogla mirno držati u rukama. "Što je s tobom?" pitao je Bojan glasno i uzeo nožić iz njene bljede ruke.

"Kako što, pa dopadaš joj se, Bojane", čula je glas profesorice biologije. "Mi smo prijatelji", pokušala je da promuca Darinka uzbuđeno, i ne razmišljajući o značenju profesoričinih riječi. "Ne bi se reklo da je prijateljstvo ono o čemu si pisala u školskoj zadaći, nastavljala je sve raspoloženija profesorica biologije "Zadatak je čula cijela zbornica, pročitao nam ga je profesor". Darinka je bila izbezumljena.

"Bože, o čemu vi razmišljate, umjesto da učite ... Zaljubljena u dečka svoj prijateljice ... Svašta!" Profesorica je prevrtala očima i krenula prema drugoj grupi. U kabinetu je zagospodarila potpuna tišina.

Čuli su se samo jecaji jedne djevojke i zvuk zalupljenih vrata. Darinka je osramoćena trčala hodnikom škole želeći da se u njoj više nikad ne pojavi.

Priča 3

Ante S .. je živio u zemlji Hrvatskoj. To je, između ostalog, podrazumijevalo da je svoje najbolje godine proveo u ratu, da se učenje stranih jezika smatralo luksuzom i da je prvi putovnicu izvadio s punih dvadeset osam godina Ante S. nije bio razočaran. To je bio njegov život. I to je bila Hrvatska. Mala, ali draga njemu. Već sljedećeg proljeća, po dobivanju putovnice, njegovi roditelji su zahtijevali da otputuje u posjet rodbini u Munchen.

Sutradan, prije utakmice Italije i Njemačke, pozvao ga je na mobitel rođak i rekao mu da sam uđe na stadion, jer ga obveze zadržavaju i ne može stići na utakmicu. Tako je i postupio. Ali, pred samim ulaskom na stadion, burni i pivom osokoljeni njemački navijači su počeli najprije bezazleno dobacivati talijanskim navijačima. Nije razumio, ali je po pokretima navijača među kojima se našao shvaćao da su uvrede grube, a da navijači postaju razjareni.

Tada, ni sam ne zna kada ni kako, započela je sveopće tučnjava. On je bio kao između dvije vatre. Ispao mu je mobitel i kada je posegnuo da ga dohvati, vidio je samo čizmu nekog zajapurenog skinhedsa kako ga bezdušno gazi. Zatim je osjetio isto to gaženje na svojoj ruci, a kada se pokušao obraniti, osjetio je jak udarac u svoju bradu. Ono što je bio dječjački san i ono što je bio doživljaj uređene države u kojoj vladaju međuljudsko razumijevanje i solidarnost pretvorilo se u pakleni san.

Među zavađenim navijačima ubrzo se uvukao neki čudan dim. Ante S .. je shvatio da je to suzavac. A onda je osjetio najgrublji mogući stisak na svom laktu, kojeg nije uspijevaos osloboditi. Tada je vidio da ga maskiran i maskom zaštićen policajac vuče svom snagom ka policijskom vozilu. Za trenutke našao se u vozilu sa desetak drugih njemačkih navijača. Svi su bili pijani i svi su vikali i razjareno lupali iz sve snage po zidovima vozila.

Kao odgovor dobivali su samo prezrivu šutnju policajaca. Ante S .. nije smio ni glas pustiti. U policijskoj postaji nije razumio ni jednu jedinu riječ. Uspio je priopćiti odakle je i pokušavao je objasniti kako se nedužan našao među navijačima, ali je od svega dobio samo prezriv osmijeh policajca koji ga je ispitivao. Taj prezriv osmijeh na riječ "Split" nikad u životu neće zaboraviti, kao ni hladnoću pritvorske ćelije u koju je ubrzo nakon razgovora s policajcem dospio. Osjećao se usamljeniji nego ikad u životu. Dok je drhtao u strahu i hladnoći, razmišljao je o tome kako je dospio ovdje. I pitao se što činiti sada.

Priča 4

Život se početkom 1993. godine Ž.Ž-u činio kao čudo koje je priželjkivao cijelu svoju mladost. Upoznao je Nevena, ovaj ga je povezao s Markom, a ovaj i Srki su već znali kako se živi i za život bori. Samo u ljeto te čudesne godine prodali su ukupno dvadeset pet kilograma heroina u Zagrebu. Pred očima Ž.Ž.-a pojavljivale su se skupocjenosti iz obiteljskih stanova i kuća, u njegove ruke dospijevao je novac godinama prije toga čuvan ispod presvlake, na dnu ormara, u njegovim džepovima sunovčanice svih vrsta novca, u njegove dlanove dospijevali sunovci koje su tu gurale iscrpljene, mlitave, prozračne od mršavosti i iscrpljenosti ruke ovisnika. Život mu je i pored tih neprijatnosti bio toliko lagan i toliko lijep da je u jednom trenutku Ž. Ž. poželio da zauvijek živi samo tako i nikako drugačije. U svom ushićenju nije primijetio da je put ka uspjehu u svijetu kriminala brz podjednako kao i srljanje u potpunu propast.

Jednog dana, u zagrebačkom stanu dočekala ga je policijska zasjeda. Ruke su mu vezane na potiljak, zatim je osjetio udarac pendreka po leđima, a onda ga je neko samo upitao je li je on taj Ž.Ž.

Sproveden je do marice brzo, a zatim i do istražnog zatvora.

I tako je sada bio pred inspektorom Mlinarićem. Inspektor je tražio priču. Ž.Ž. je šutio. U grlu je još osjećao gorčinu cijevi pištolja, a u grudima strah od toga što ga čeka, ali i neka opuštenost da će se ipak sve dovesti u red, da će netko iz ekipe već doći do ovog Mlinarića koji za nekoliko stotina eura radi prljavi inspektorski posao i da će se sve srediti s nekoliko novčanica.

Ali nešto u Mlinarićevom pogledu nije mu dalo da se opusti. Osjetio je jezu kada ga je inspektor Mlinarić pozvao da krene za njim. Uveo ga je u omanju prostoriju čiji su pod i zidovi bili zaliveni betonom, a na čijoj se sredini nalazila jedna drvena stolica s jakim naslonom. Postavljen je na stolicu, i prije nego što je shvatio što se događa, ruke su mu bile već čvrsto vezane za naslon stolice, a na desnom obrazu osjetio je prvi šamar. " Govori, tko je u ekipi s tobom ! Tko još dila ?!" Čuo je inspektora kako urla. A zatim je slijedio udarac za udarcem. Mlinarić se nije štedio. Tukao mu je bradu šakama, zatim čelo kratkom drvenom palicom, tukao ga je njome u potiljak, bezdušno, dugo, urlajući. Ž.Ž.-u je pljuvačka ispunjena krvlju gušila grlo i sprječavala doći do spasonosnog daha. Osjetio je da su mu zubi polomljeni, da mu čeljust trne od bola, da na jedno oko više ne vidi. Kada je pomislio da je mučenju kraj, Ž.Ž. je bio odvezan i grubo bačen na pod. Tad je počelo najgore. Inspektor ga je svom snagom šutirao nogom u dno leđa, na ono mjesto gdje su bubrezi. Taj bol bio je toliko jak da je mladić ostajao bez svijesti. Budile su ga kante hladne vode. Uslijedio bi kratak predah dok je Mlinarić pušio cigaru, a zatim se tuča nastavljala i poznavanja istog pitanja:

" Tko su suradnici, šljame dilerski?!"

Ž.Ž. je jecao. Čak i da je poželio da oda svoje suradnike, to više nije mogao. Od izbijenih zuba i krvi u grlu i ustima nije mogao ni riječ progovoriti

Koja su sve prava prekršena?	Tko je prekršitelj ?	Kome se možemo obratiti radi zaštite prava?